

סידור הרש"ש אור הכוזנות ספירת העומר

כל כוונות האריז"ל והרש"ש לספירת העומר
מדוייק ומסודר בקצרה באופן ברור ונאה
מנהגי האריז"ל לספירת העומר

ועתה יו"ל במהדורה מפוארת ומתוקנת, בתיקון אלפי טעויות ושיבושים
ובתוספת אלפי מראי מקומות מפורטים עם סימני פיסוק וניקוד
ופתיחת ראשי תיבות, בעימוד נאה ומאיר עינים

ע"י
מכון אור לישרים - ירושלים - נהריה
שע"י מוסדות 'אביר יעקב' נהריה
שנת תשפ"ה לפ"ק

מהדורת
מכון טללי ברכה

אוצר האריז"ל

כל הזכויות שמורות
לישיבת אביר יעקב
אור מאיר שמחה נהריה
רח' אביר יעקב 27 נהריה

היות ומושקע במהדורה חדשה מפוארת זו הון רב ויגיעה רבה, לכן ע"פ דין תורה ולהבדיל ע"פ הזכויות בכל המדינות, אנו אוסרים בכל תוקף כל הדפסה צילום והעתקה כולל העתקה חלקית מספר זה, וכן אין לתרגם או לאכסן במחשב או לקלוט בכל דרך שהוא כל חלק שהוא מהספר, וכן אין לעשות כל שימוש מסחרי בחומר הנדפס, בביאורים במקורות ובכל ההוספות. ואין הספר נמכר אלא על מנת שלא יעשה בו שימוש שלא כדיון. ושארית ישראל לא יעשו עולה.

נדפס בארץ ישראל
על נייר חו"ל שאין בו חשש חילול שבת
PRINTED IN ERETZ ISRAEL

הארות והערות יתקבלו בברכה
מכון אור לישרים
רח' יוסף חכמי 30 ירושלים
פקס: 03-5423180

יוצא לאור על ידי
מוסדות אביר יעקב נהריה
מכון אור לישרים ירושלים
בראשות הרב שלמה אביהצירא שליט"א

עורך ראשי
הרב מנחם מנדל פומרנץ

עורך אהראי
הרב אברהם חיים הופמאן

מבקרים
הרב אליהו סאל
הרב יעקב יוסף פרענקיל
הרב יעקב ישראל פרלמוטר
הרב יצחק ציון כהן
הרב שמואל גוטליב

הגדת הכוזנות
הרב א. שהרבני

עימוד
הרב שלום שטרנפלד

נסדר ע"י ממלכת התורה עוז והדר
בנשיאות הגאון הצדיק רבי יהושע לייפער שליט"א
אב"ד באר משה מאנסי

הפצה והזמנות: 'היכלי תורה'

בארופה:	באר"ב:	בארץ ישראל:
tel. 44-191-430-0333	tel. (718) 437-0054	טל'. 02-9924603
fax. 44-191-430-0555	fax. (718) 437-5314	פקס. 03-5435884

מנהגי האריז"ל

ספירת העומר

הרמז בראשי תבות תפלת **אנא בכח גדולת** כו', והוא **אבגית"ץ** וחבריו שהם שבעה שמות, ובכל שם ששה אותיות. **בשבוע הראשון** תכוין לשם הראשון שהוא **אבגית"ץ**, ותחלקה בשבעה ימי השבוע ההיא בזה האופן, אות **א'** בליל ראשון, אות **ב'** בליל שני, אות **ג'** בליל שלישי, אות **י'** בליל רביעי, אות **ת'** בליל חמישי, אות **צ'** בליל שישי, וכל השש אותיות עצמם בליל שביעי, ועל דרך זה בכל שבוע בשם של חלקו (שער הכוונות דרושי פסח דרוש יא).

י. גם טוב לאדם לכוין במ"ט ימים אלו, לתקן כל אשר חטא בכל השבע ספירות, והמשל בזה, בהיותו בשבוע **ראשון** יכוין לתקן את אשר חטא ופגם בספירת **החסד**, ובשבוע **השני** יכוין לתקן את אשר חטא ופגם בספירת **הגבורה**, וכן על דרך זה בשבעה השבועות (שער הכוונות דרושי פסח דרוש יא).

יא. גם ראיתי למורי [האר"י] ז"ל, מקפיד וזהיר מאד לומר אחר ספירת העומר, מזמור **אלה"ם יחננו** כו' (תהלים סז) כולו מעומד, ולכוין בכל יום ויום מן המ"ט ימים, בתיבה אחת ממ"ט תיבות שיש בזה המזמור (שער הכוונות דרושי פסח דרוש יא).

יב. גם יכוין באות אחת ממ"ט אותיות, שיש בפסוק **ישמחו וירננו** כו' (שם פסוק ה), וזה מספר אותיות המ"ט של הפסוק **ישמחו** כו' כדי שלא תטעה בהם, תיבת **לאמים** חסר ו', **תשפוט** מלא ו', תיבת **משור** מלא ו' (שער הכוונות דרושי פסח דרוש יא).

ימי ספירת העומר הם שורש כל השנה

א. פסח וימים אלו [ספירת העומר], הם שורש לכל ימות השנה, ובדרך שהולך בהם בה מוליכים אותו כל ימות השנה (נהר שלום דף לב ע"ג).

סדר ספירת העומר

ב. מצות ספירת העומר תלויה באנשים ולא בנשים (שער הכוונות דרושי פסח דרוש יא).

ג. אין מצות ספירת העומר בנשים (מחברת הקודש שער ספירת העומר).

ד. צריך קודם שיעשה מצוה או צדקה לומר, ליחדא שמא דקודשא בריך הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, לחבר י"ה עם ו"ה, בשם כל ישראל (פרי עץ חיים שער הזמירות פרק ה).

ה. באמרו **'היום כך וכך לעומר'** וכו' (שער הכוונות דרושי פסח דרוש יא).

ו. המשל בזה, כי בליל ראשון תאמר **'היום יום אחד לעומר'** וכו' (שם).

ז. [בנוסף למצות ספירת הימים, יש גם] מצות ספירת השבועות וכו', כי כמו שמצוה לממני יומי כך מצוה לממני שבועי (חגיגה יז): (נהר שלום דף לה ע"ד).

ח. אנו אומרים אחר ברכת העומר וספירתו, **'הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה במהרה בימינו'** וכו' (שער הכוונות דרושי פסח דרוש יא, מחברת הקודש שער ספירת העומר).

ט. גם יכוין כונה אחרת, והיא בשם **בן מ"ב**,

הוא ממצות דרבנן וכו', ולפיכך צריך להיות ברכת העומר תיכף אחר ערבית דיום טוב שני^[א], ולא יאחרנה עד אחר הסדר, שאם יאחרנה הרי גורם לתת אחיזת לחיצונים וכו', לפיכך צריך להזהר מאד לאמרה אחר ערבית ולא יאחרנה עד אחר הסדר כמו שכתבו קצת המקובלים^[ב] (נהר שלום דף לב ע"ב).

איסור הגילוח בימי ספירת העומר

מ. ענין הגילוח, במ"ט ימים אלו, לא היה מורי [האר"י] ז"ל מגלח ראשו אלא בערב פסח ובערב חג השבועות. ולא היה מגלח לא ביום ראש חודש אייר ולא ביום ל"ג לעומר, בשום אופן (שער הכוונות דרושי פסח דרוש יב).

יג. ומצאתי כתוב בליקוטי מוהר"א פנצירי ז"ל [תלמיד מהרח"ו וממסדרי ה'ת"ר ניירים], שהֶזְהִיר בכונה זו [שמכוין בכל לילה בתיבה אחת ממזמור 'אלהים יחננו' ובאות אחת מפסוק 'ישמחו וירננו'], מובטח לו שאין מניחין אותו בבית הסוהר אפילו לילה אחת (הגהות הרמ"ז על ספר הכוונות הישן בכת"ק ויניציאה ה'ת"א).

ספירת העומר בליל שני של פסח לבני חו"ל

יד. ענין ברכת העומר לבני חוץ לארץ, ודאי צריך להיות אחר ערבית כשאר לילות, כי אין לה שייכות עם הסדר בלילה זה לבני חוץ לארץ, כי מצות ספירת העומר היא מצות עשה דאורייתא וכו', והסדר בלילה זה לבני חוץ לארץ

וממה שקרא לזה 'תוספת שבת אף על פי שאינה זמנה' כי זה קודם 'שיתקדש השבת עצמו ויהיה ממש ליל שבת גמורה', מוכח דכל החשבונות האמורים המה לפי שיטת רבינו תם, ופשוט.

וכן כתב רבינו הרש"ש ז"ע"א בסידורו (סידור הרש"ש הנדפס ח"ג דף א ע"ב, סידור היר"א ח"ב עמוד 3).

[ב] כתב הגה"ק בעל מנחת אלעזר ממונקאטש ז"ע"א בספרו שער יששכר (דף סח) וז"ל: שמעתי ממגיד אמת וגדולי תלמידי מרן הגה"ק וכו' בעל דברי חיים ז"ע"א מצינו, אם כי נהג כמנהג רבותיו זצ"ל לספור אחר הסדר, עם כל זה בצאת לאורה ונתפשט במדינתו הספר נהר שלום למחר"ש שרעבי זצ"ל והגיע למראה עיניו הקדושים, אז הגיד בפה קדשו כי לולא שנהג הוא כך זה כבר על פי מנהג רבותיו הקדושים וגם שהגיע כבר לעת זקנתו וקשה לו לשנות דרכו ומנהגו, אבל לולא זאת היה מתחיל לספור אחר תפלת ערבית כדברי הנהר שלום.

ובחיים שאל שם מביא דעת המקשים דמה הועילו הרמ"ע וסיעתו בתקנתם, כיון דמכל מקום גומרין אחר כך ביום שני של פסח הלל גמור בסוד קדושת יום טוב ראשון דפסח אם כי כבר ספרו ספירת העומר אתמול בלילה אחרי הסדר, ואם כן עדיין סותרים זה לזה. ולא בית אדם לי להבין דבריהם הקדושים, וכו'.

וגם נודע מה שכתב הגה"ק הרב בעל התניא זצ"ל לספור אחר תפלת ערבית מיד בליל שני דפסח, כמו שהאר"י והביא בשמו בסידור שערי תפלה עם הוספות (ווילנא תרנ"ב). וגם בשם נכדו הגה"ק מהר"מ מלובאוויטש ז"ע"א פסק גם כן. וכו'.

וכן נהג דודי זקני הרב הקדוש מו"ה שרגא יאיר ז"ע"א משידלאוויץ, ומנהגו בזה מאבותיו עד הגה"ק היהודי ז"ע"א מפרשיסחא, וכן עוד צדיקים מתלמידי ודרך הבעש"ט הקדוש ז"ע.

ומנהגינו גם כן אחרי זקני הגה"ק וכו' מהרצ"א מדינוב ז"ע"א [בעל בני יששכר ושאר ספרים] לספור אחר תפלת ערבית מיד בליל שני דיום טוב. ע"כ.

[א] יספור את ספירת העומר בכל הלילות אחרי צאת הכוכבים לפי זמן ר"ת, שכן רבותינו האריז"ל והרש"ש ז"ע"א סוברים כדעת ר"ת [וכן נפסק בשולחן ערוך (א"ח סי' רס"א)]. כמו שכתוב בשער הכוונות (דרושי קבלת שבת דרוש א): "ותחזור פניך כנגד רוח מערב ששם החמה שוקעת, ובעת שקיעתה ממש אז תסגור עיניך ותשים ירך השמאלית על החזה ויד ימינך על גבי שמאל, ותכוין באימה וביראה כעומד לפני המלך לקבל תוספת קדושת שבת".

וכתב עוד שם: "כל זה הוא תיקון השדה... אחר כך תלך לביתך ותכנס ותתעטף בטלית מצויצת בציציות כהלכתה, ותתעטף ראשך בו כנודע סביב גרוגך... ותקין השולחן המסודר עם הלחם לסעודת שבת, ותקיפהו כמה פעמים עד שתחזור לומר כל מה שאמרת בהיותך בשדה... והכונה שתכוין בזה הוא כי שם בשדה לא נתקן רק בחינה חיצונית... וענין זה הוא הנקרא אצלנו תמיד בשם תוספת שבת הנקרא בשם נפש יתירה, לפי שכיון שהקדושה הזו נמשכת קודם זמנה הראוי לה, לכן נקרא בחינת תוספת קדושה שניתוסף מחדש אף על פי שאינו זמנה, אבל כשיתקדש השבת עצמו ויהיה ממש ליל שבת גמורה, אז אינו נקרא תוספת שבת רק קדושת שבת עצמה".

ועוד שם (ריש דרושי יום הכיפורים) כתב: "המנהג שנהגו להתעטף בציצית בליל יום הכיפורים מנהג נכון הוא. וטעם המנהג הזה... בליל יום הכיפורים... מקפת אותה בציצית גדול, אבל בשאר לילות... לא יש מצות ציצית ואינה נוהג בלילה".

ומעצם הדברים הללו מבוואר, שהציציה לשדה הנקראת תוספת שבת שהיתה 'בעת השקיעה ממש' היינו שקיעה ראשונה, וכוונתו 'ממש' היינו לא קודם לכן. וברור שעצם קבלת שבת בשדה אורכת זמן, וגם השיבה לביתו היא בודאית בזמן מאוחר יותר אחר שקיעה ראשונה, ואז כששב לביתו עוד התעטף בטלית גדול על גופו, ומוכח מתוכו שנחשב זה לדעת קדשו שעדיין אין דין לילה, כי כתב 'שאינ מעטפים בשום לילה חוץ מליל יום כפור', וממילא לשיטתו עדיין יום גמור.

לשם יחוד למצות ספירת העומר

לְשֵׁם יַחֲוֹד קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁבְיָתָהּ

יֵאֱהָדוּנָהּ ז' ז' ז'

וְרַחֲמֵינוּ וְדַחֲלוֹ
אֵיהֵאֱהִיָּהּ

בְּדַחֲלוֹ וְרַחֲמֵינוּ
יֵאֱהֵאֱהִיָּהּ

לְיַחֲוֹד שֵׁם י"ה א"ס ב' ז' ז' ז'

בְּיַחֲוֹדָא שְׁלִים
יְהוֹה

(ע"י שפע א"ס ז"ה המשפיע בהם ומיחדם)

בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

הִנְנִי מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְקִים מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל סְפִירַת
הָעֶמֶר, בְּמוֹ שְׁכָתוֹב בַּתּוֹרָה, וּסְפִירָתָם לָכֶם מִמַּחֲרַת
הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הַבִּיאָכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה, שִׁבְעַת
שָׁבוֹת תְּמִימֹת תִּתְּיֶנָּה: עַד מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת
הַשְּׂבִיעִית תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם, וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה
חֲדָשָׁה לַיהוָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ: וְיִהְיֶה נֶעֱם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנֵה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנֵהוּ:

			שבוע א	שבוע ב	שבוע ג	שבוע ד	שבוע ה	שבוע ו	שבוע ז																																													
ליל א	ג"ר דג"ר	דחכמות חח"ן דחב"ד	דבינות בג"ה דחב"ד	דחסדים דדעת דת"י דחסידים דחב"ד	דגבורות דדעת דת"י דגבורות דחב"ד	דחסד חח"ן דחגת"מ	דגבורה בג"ה דחגת"מ	דתו"מ דת"י דח"ג דחגת"מ	דחב"ד דחגת"מ																																													
										ליל ב	ג"ר דו"ק	דחכמות חח"ן דחב"ד	דבינות בג"ה דחב"ד	דחסדים דדעת דת"י דחסידים דחב"ד	דגבורות דדעת דת"י דגבורות דחב"ד	דחסד חח"ן דחגת"מ	דגבורה בג"ה דחגת"מ	דתו"מ דת"י דח"ג דחגת"מ																																				
																			ליל ג	ו"ק דו"ק ו"ק דג"ר	דחכמות חח"ן דחב"ד	דבינות בג"ה דחב"ד	דחסדים דדעת דת"י דחסידים דחב"ד	דגבורות דדעת דת"י דגבורות דחב"ד	דחסד חח"ן דחגת"מ	דגבורה בג"ה דחגת"מ	דתו"מ דת"י דח"ג דחגת"מ																											
																												ליל ד	ג"ר דו"ק	דחכמות חח"ן דחב"ד	דבינות בג"ה דחב"ד	דחסדים דדעת דת"י דחסידים דחב"ד	דגבורות דדעת דת"י דגבורות דחב"ד	דחסד חח"ן דחגת"מ	דגבורה בג"ה דחגת"מ	דתו"מ דת"י דח"ג דחגת"מ																		
																																					ליל ה	ו"ק דו"ק ו"ק דג"ר	דחכמות חח"ן דחב"ד	דבינות בג"ה דחב"ד	דחסדים דדעת דת"י דחסידים דחב"ד	דגבורות דדעת דת"י דגבורות דחב"ד	דחסד חח"ן דחגת"מ	דגבורה בג"ה דחגת"מ	דתו"מ דת"י דח"ג דחגת"מ									
																																														ליל ו	ו"ק דג"ר דג"ר	דחכמות חח"ן דחב"ד	דבינות בג"ה דחב"ד	דחסדים דדעת דת"י דחסידים דחב"ד	דגבורות דדעת דת"י דגבורות דחב"ד	דחסד חח"ן דחגת"מ	דגבורה בג"ה דחגת"מ	דתו"מ דת"י דח"ג דחגת"מ

סוף שבוע א	חכמה דכתר חח"ן דחב"ד דכתר	דה"פ בינה וחכמה דחו"פ פו"מ דמ"ה ודב"ן
סוף שבוע ב	בינה דכתר בג"ה דחב"ד דכתר	דה"פ בינה וחכמה דחו"פ פו"מ דמ"ה ודב"ן
סוף שבוע ג	חסדים דדעת דכתר דת"י דחסדים דחב"ד דכתר	דה"פ בינה וחכמה דחו"פ פו"מ דמ"ה ודב"ן
סוף שבוע ד	גבורות דדעת דכתר דת"י דגבורות דחב"ד דכתר	דה"פ בינה וחכמה דחו"פ פו"מ דמ"ה ודב"ן
סוף שבוע ה	חסד דכתר חח"ן דחגת"מ דכתר	דה"פ בינה וחכמה דחו"פ פו"מ דמ"ה ודב"ן
סוף שבוע ו	גבורה דכתר בג"ה דחגת"מ דכתר	דה"פ בינה וחכמה דחו"פ פו"מ דמ"ה ודב"ן
סוף שבוע ז	תפארת ומלכות דכתר דת"י דחו"ג דחגת"מ דכתר	דה"פ בינה וחכמה דחו"פ פו"מ דמ"ה ודב"ן

הערות אלו שייכות לעמוד הבא.

א. ספירת העומר היא מצות עשה, והיא בחג"ת נה"י דזו"ן דכללות השנה. להרמב"ם היא מצות עשה דאורייתא שהזמן גרמא, והיא בחג"ת דחג"ת ונה"י הנ"ל. ולדעת שאר הראשונים היא מצוה דרבנן, והיא ביסוד דחג"ת ונה"י הנ"ל וגם ביסוד דכח"ב (כמבואר בהקדמת הרש"ש לחנוכה ופורים שמצוה דרבנן היא ביסוד דו"ק וגם ביסוד דג"ר). בהקדמת כוונת אכילת מצה, סידר רבינו הרש"ש זיע"א לכוין לפי כל שיטות הראשונים, עיי"ש. ולפי זה יש מקום גם כאן לכוין לפי כל השיטות.

ב. עפ"י מה שכתב רבינו הרש"ש זיע"א (הקדמת חנוכה ופורים בסידור הרש"ש ועוד), נתבאר שהוא דכל פרצוף ופרצוף. דהיינו שהמוחין נמשכים בפרטים אלו דכל פרצוף ופרצוף מראש א"ק ועד סוף העשיה.

ג. המצוות מתקנים באבי"ע דאצילות, אך ברכות הנהנין באבי"ע דבריאה.

ד. פנימיות וגם חיצוניות, כנגד ערביית דליל פסח שהוא בפנימיות וגם כנגד הסדר שהוא בחיצוניות.

ה. היינו א"ק ואבי"ע דחסד. סדר התיקון מפסח עד שבועות הוא בא"ק ואבי"ע דחסד, הנקרא פנימיות העולמות. כמו שכתוב בנהר שלום (דף לג ע"א) וז"ל: כל זה הוא לתקן חטא אדם הראשון שהיה בנשמות, שבניסן נבראו, שהם פנימיות העולמות, הנקרא בכללות חסד, שהוא קו ימין דכללות כל העולמות, בערך חיצוניות העולמות הנקרא בכללות גבורה, שבראש השנה נבראו, שהוא שמאל דכללות כל העולמות. ע"כ.

ו. עפ"י כתי"ק הרס"א זיע"א (במ"א).

ראוי לציין דספירת העומר נקרא חג"ת, בערך פסח הנקרא נה"י. וכמבואר בתורת חכם (דף לט ע"ב) וז"ל: סברת מורי הרב ז"ל שלא יש סילוק מוחין לעולם, אם כן לא נתסלקו מז"א המוחין דגדלות ראשון ושני דפסח, אלא שכתב בספר הכוונות ישן שאותם המוחין היו בפרצופי הנה"י דז"א, ושל העומר בחג"ת, ושל חג השבועות בחב"ד.

ברכת ספירת העומר

ברכה זו היא פְּיִכּוּין כאן את פרט אותו הלילה (כמפורט בטבלא דלעיל), למ"ד דאורייתא: דחג"ת דחג"ת ונה"י, למ"ד דרבנן: [ו] דסקוד דחג"ת ונה"י ודכח"צ, דכל הפרטופים ב, דאצי"ע דאזילות ב, דפנימיות וחיזומיות ד, דפנימי ומקיף, דמ"ה וצ"ן, דפנימיות ה, דזו"ן דכללות השנה, דכוללים ודפרטים, דנשמות וספירות, דימים ודזמנים א:

כתר
ציונה חכמה דעת עליון
פְּרִיזָה

יכוין להמשיך שפע מכתר עליון לשני זיווגי חג"ת [דפרט אֹתוֹ הַלֵּילָה], דעתיק ולזווגס:

{	דחצ"ד	אִיהֵהִיָּהּ	זיווג פנימי
	דנב"י וחג"ת	יֵאֵהֵהִיָּהּ	זיווג חילון

דחג"ת דעתיק

ויכוין להמשיך שפע משני זיווגי חג"ת דעתיק, לשני זיווגי דחג"ת [הנו] דח"א ולזווגס:

{	דחצ"ד	אִיהֵהִיָּהּ	זיווג פנימי
	דנב"י וחג"ת	יֵאֵהֵהִיָּהּ	זיווג חילון

דחג"ת דח"א

ויכוין להמשיך שפע מזיווג הפנימי דחצ"ד דחג"ת דמ"ה וצ"ן דח"א, לזיווג הפנימי דחצ"ד דחג"ת דמ"ה וצ"ן דח"א וישסו"ת:

שפע דצ"ן

דזיווג הפנימי המזכר דח"א, מפנים
דמלכויות דחכמות דחצ"ד דמ"ה וצ"ן דצ"ן
דחצ"ד דחג"ת דח"א:

אלף הי יוד הי
אלף הא יוד הא

לפנים דמלכויות דחכמות דחצ"ד דמ"ה וצ"ן דצ"ן דזיווג העליון דחצ"ד דחג"ת
דח"א ודחכמה:

אהיה

שפע דמ"ה

דזיווג הפנימי המזכר דח"א, מפנים
דמלכויות דחכמות דחצ"ד דחצ"ד דמ"ה וצ"ן
דמ"ה דחצ"ד דחג"ת דח"א:

יוד הי ויו הי
יוד הי ואו הי
יוד הא ואו הא
יוד הה וו הה

לפנים דמלכויות דחכמות דחצ"ד דחצ"ד דמ"ה וצ"ן דמ"ה דזיווג העליון דחצ"ד
דחג"ת דחצ"ד ויש"ס:

יהוה